

Литературно ЗЕМЕДЕЛСКО ЗНАМЕ

СЪЮЗ НА ПИСАТЕЛИТЕ
ЗЕМЕДЕЛЦИ В БЪЛГАРИЯ

ЩЕ ПРОДЪЛЖИ ЛИ ДА ИЗЛИЗА „ЛИТЕРАТУРНО ЗЕМЕДЕЛСКО ЗНАМЕ“ ПРЕЗ 2015 ГОДИНА?

Уважаеми читатели на „Литературно земеделско знаме“,

ето че вече три години вестникът посещава вашите домове. Три години разкрива пред вас с художествени средства вълненията, мислите, чувствата и тревогите на писателите-земеделци и останалите автори на материали.

Вестникът има хубав литературен и земеделски облик.

През тези три години излизаше редовно веднъж на два месеца, - въпреки трудностите: финансиране, списване, издаване, разпространение... Излизаше все повече обновен, пулсираше с пулса на времето, с пулса на нашите сърца...

„Литературно земеделско знаме“ ви радваше, информираше, превърна се в духовна потребност за своите читатели. Защото напомняше, че БЗНС съществува, че има Съюз на писателите земеделци/СПЗ/, в който членуват талантливи автори.

Ето че вече сме пред прага на 2015 година.

Изникват нови и разнообразни въпроси. Пред нас се изправят не малко и не леки проблеми.

Основният е: ще оцелее ли вестникът и през новата 2015 година?! Или ще го оставим да залезе в тъмата на сегашната, разгърнала се повсеместно политическа нощ?! Ще оставим ли този светъл литературен земеделски лъч да угасне и се удави в блатото на развихрилата се пошлость, която ни сервира сегашната обстановка у нас?!?

Не бива! Това ще бъде престъпление!

Но опасността е надвиснала като дамклев меч най-вече поради това, че няма пари.

Редакционният колектив върши своята работа без да получава финансово възнаграждение за труда си.

Съюзът на писателите земеделци в България и Редакционният колектив не разполага с влогове в Корпоративна търговска и тем подобни банки...

Ала нашите банки, нашите безценни влогове сте вие - нашите предани читатели, сдружените земеделци!

Очакваме вашите отзиви!

Оставаме с надеждата, че вестникът ще оцелее! Надяваме се Новата 2015 година да донесе добро на Българския земеделски народен съюз, на земеделското движение в Република България!

Литературно
земеделско знаме

БЪДНИ ВЕЧЕР

Бъдни вечер ей настана,
утре е година нова.
В къта чака за зарана
вейка дрянова, сурова.

Във огнището блещука
буен пламен и искрее,
а в прозорци често чука
зимна буря и беснее.

И бащата седи в къта,
челядта си милно гледа
и към бога мълчешката
благодарност изповеда.

Че дочакал живо, здраво
ново лято без неволи,
стара майка прекадява
трапезата и се моли...

Иван Вазов

Честита Новата 2015 година!

Съюзът на писателите земеделци ви
поздравява най-сърдечно с настъпващите
коледни и новогодишни празници!
Пожелаваме ви крепко здраве, лично
щастие на вас и вашите семейства,
много сполуки във всичките ви дейности
през Новата 2015 година.
На добър час!

Подложен на жестоки инквизиции, морален и физически тормоз, той не се пречупи, не отстъпи от идеите на земеделската организация, остана верен до край на всички ония борци, които загинаха за земеделската правда. Умъртвен е в Пазарджишкия затвор. Със своята мъченическа смърт Ефтим Арсов ни остави пример как се бранят идеи и поети ангажменти към народ и Родина!

Като борец против фашизма и комунизма, той ни остави своя завет, да продължим борбата до успешен край!

Последователите на Ефтим Арсов в знак на почит и памет в негова чест събраха средства и му изваяха паметник, но Софийският общински съвет не позволи да бъде поставен в пантеона на земеделските дейци край църквата „Свети Седмочисленици“. Въпреки това, когато там правим панахиди и поклонения, цветя се поставят и за него!

ДА НЕ ЗАБРАВЯМЕ!

Припомняме на земеделците злощастния за БЗНС преврат, извършен точно преди шест години, като цитираме няколко изречения от брошурата „Не мога да мълча“, написана веднага след позорното събитие от тогавашният доаиен на Организацията Искър Шуманов:

„Вандалската проява при откриването на Тридесет и шестия конгрес на БЗНС/на 6 декември 2008 г./ на шепа земеделци и две шепи неземеделци хвърли в тревога и смут някои сдружени членове на Организацията. Опитът за преврат целеше да разбие дънера на земеделската идеология народовластието...

...Събитието на 6 декември 2008 г. е външна болестна проява на организацията. А вътрешната се дължи на слабата нейна дейност и липсата на публични прояви...

Земеделци, вие, които одобрявате взлома заради омразата си към която и да било личност в Съюза, както и вие, които сте участвали във взлома, подали сте се на чувствата си, спрете се за момент, изхвърлете омразата от сърцата си...”

Литературно земеделско знаме

100 години от рождението на Ефтим Арсов

Много са мъчениците в земеделската борба за независимост и лична частна собственост. Един от тях е Ефтим Арсов. Малко е писано за него, но в народната памет той заема достойно място редом с първите държавни мъже на земеделската организация Александър Стамболийски, Никола Петков, д-р Г. М. Димитров и Димитър Гичев.

Роден е на 20 октомври 1914 г. в село Враня Стена, обл. Перник. Закърмен много малък с идеите на БЗНС, той до края на живота си им остава верен.

Баща му, по време на самостоятелното управление на Ал. Стамболийски, е кмет на с. Враня Стена и заедно с Александър Димитров изграждат структурите на земеделската организация в областта. Има двама сина и две дъщери, които възпитава в любов към Родината и земеделските идеи.

Още от малък Ефтим Арсов се отличава с трудолюбие и любов към знанието и науките. След като завършва реална гимназия в Перник, продължава образованието си в правния факултет на Софийския университет „Климент Охридски“. Там се запознава с д-р Г. М. Димитров, приема го като продължител на делото на Ал. Стамболийски и с младежка жар се влива в борбата, за да продължи делото му. Властите го арестуват и затварят в контрационния лагер в Каспичан, където го заварва и 9 септември 1944 г. След освобождението си от лагера, Ефтим Арсов с още по голяма енергия и жар се заема с организационната работа на съюза. Влиза в Постоянното присъствие на БЗМС /ЗМС/ с главен секретар Петър Сърбински. Работи заедно с Кръстю Зарев, Вангел Горев, Емил Антонов, Пею Гаджев, Дора Косева и др. Заедно с Петър Сърбински той обикаля цялата страна и създават местни структури. Надарен с магическо слово и дарба на организатор, той създава организация от 300 хилядна членска маса от млади земсисти. По време на опозиционната борба на съюза, Ефтим Арсов проявява голяма активност. Опозиционния земеделски съюз с главен секретар Никола Петков печели изборите за ВНС и има 101 депутата. Управляващата партия БКП /комунисти/ са стреснати. По скалъпен процес Никола Петков е осъден на смърт и екзекутиран. БЗНС /Никола Петков/ е забранен със закон. Ефтим Арсов е изпратен на лагер в остров Белене за 9 месеца. След завръщането си от лагера той, заедно с Петър Сърбински, Вангел Горев и Кръстю Зарев създават нелегална земеделска младежка организация, заради което е осъден на смърт през 1952 г. По-късно смъртната му присъда е заменена с 20 години затвор. Преминава през всички затвори в страната под натиск да подпише декларация, че се отказва от земеделските идеи.

Пеико Гечев

Нощ

Засвирил вятър със вълшебните си струни
на люта зима песента.
И вихър леден безпощадно клони брули
безкрайно дълга е нощта.

О, нощ свирепа... Нощ на снежните корони!
Вилнее неспокоен сън.
А храмът ми свещен с кристалните колони
оглася сатанински звън!

Пробягват във съня ми сенките зловещи
миражи в мразовита нощ.
Сред мрака маков реят гибелните срещи
за сетен удар сетна мощ!

Душата ми потръпва в пазвите студени,
където няма топлина...
О, вечно ли душите ще са вледенени?!...
След мрака идва СВЕТЛИНА!

Иван Селановски

Съдбата

Едва ли ще се върне младостта,
потънала из лабиринта на живота.
Или увехналото цвете, любовта,
когато настойчиво старостта похлопа.

Все едно е вятъра да гоним,
на дните отронените листа.
Или през бурите да бродим
към мечтана горда висота.

Дали вървим върху килими меки,
или с горчилка тъмна на душата...
Оставяме всичко тука и навеки
в тази майка кърмилница - земята.

Кой не иска да е вечно млад,
да прескочи старческия брод?
Греховете, те са вечен ад,
носен от цял един народ.

Колко е прекрасно да си жив,
във зениците ти светлина да блясва.
Малко лудост, малко да си див
и сърцето ти да не мирясва...

Но времето безшумно галопира,
догонва залеза нататък...
И няма сила да може да го спира.
Мили хора, всеки миг е кратък!

Ромонът да шушне във ушите
на листата с падащия шепот.
Кристали блеснали в очите,
докоснали сърце с гальовен трепет.

Да препускат спомени далечни,
в плен на тази вечна суета.
До болка те във нас остават вечни,
с цветя и с дрипи - нашата СЪДБА.

Не може да се яхне, управлява,
на гърба си само ще я носим.
Всеки път тя ще ни покорява,
милост само от Бог ще просим.

Смирено ще пътуваме с тълпата
към покоя и вечния сън.
Ще се радва ли във нас душата,
щом чуе там напевния звън?

Край накачалите лебеди бели
пътник ще премине замълчан.
Тези хора где ли са живели,
тук ли е сегашният им стан?

А в ефира сладкопойни птички
слънчевите зайчета ще гонят.
Неуморни жужещи пчелички
на цветенцата прашеца ще да ронят.

Кръговратът - време неразбрано.
Обичал ли си някога? Любил?
Любовта прегърне ли те, късно или рано,
бъди щастлив ти, че си се родил.

Милка Пешева

Птича песен

Не е вярно, че всичко е тленно,
че в смъртта свършва земният вик,
че завърнал се вчера при мене
утре пак ще те няма, мой миг.

Не е вярно, че птичата песен
всяка есен умира в дъжда...
Не, не е толкова лесен
на волната птица света.

Тя лети над сезони и зими,
няма мраз да скове песента,
че в сърцето си всеки я има
и дочаква така пролетта.

Надежда Цанева

Като море, забравено на плажа

Като море, забравено на плажа,
говоря си с отворените миди,
събирам си вълните - уморените,
на мъртвите вълнения не вярвам,
че са вродени, волни своеволия
и не потъвам в пясъка от мъка,
и не подпетвам ситните си стъпки
към изгрева, защото ще се съмне,
дори да не очаквам слънцето
като усмивка на приятел,
в която се завръщам утешена.

Милена Филтова

Есен

Разплитам следобеда бавно в ръцете си,
съдби на хора, път многоцветен.
Някакси ми е топло и есенно,
някой говори, вятърът пее песен.

Сухи чушки аленеят по балконите,
спирам дъха си, деца във се гонят.
Носталгично и шарено в очите събирам,
ябълки паднали, сълзите си спирам.

Спомени минали в мен се завръщат,
Нещо говорят ми, студено е вкъщи.
Някаква лудост есенна ме е хванала -
броя си стъпките, сънувам ангели.

Есен е, цялата златна и истинска,
към сърцето си птиче притискам.
Идва вечернята, бие камбаната,
посрещам нощта - звездна е цялата.

Вяра Дамянова

Коледен гост

Бъдни вечер винаги празнувахме много
тържествено в дядовата къща. Сега в нея живее
чичо, по-малкия брат на баща ми, с голямото си
семейство.

Трапезата се слагаше срещу огнището. В него
гореше „бъдник“. Той представляваше един
голям сух пън, отсечен предната година от
„бранището“. Под масата слагаха чувал със слама
и царевичак, а върху тях лемежа на плуг и сърп.

Яденето на Бъдни вечер беше винаги постно:
боб, зелеви сърми с ориз, лучник, мед, орехи,
круши, ябълки, грозде и хляб.

По-рано трапезата прекадяваше дядо. Когато
той си отиде, баба го замести, но когато и тя
напусна този свят, нейната роля се полагаше на
баща ми. Той се отказа от тази чест в полза на
мама и тя и тази година трикратно прекади
трапезата. След това обиколи и останалите стаи.
Когато баба извършваше този обряд, ходехме и
при животните, но мама го съкрати само в
рамките на къщата.

Този обичай се предаваше още от нашите
прадеди, но ми се струва, че когато мама и тати си
заминат, няма кой да го поеме и обичаят ще се
забрави.

Към полунощ след вечерята се прибрахме у
дома.

След малко се чуха и песните на коледарите.

„Стани нине, господине,
че ти идат добри гости,
добри гости, коледари.
Ой, Коledo, мой Коledo...“

Коледарите бяха ученици. Облечени в
потурки, обути в цървулки, надянали ямурлуци
и калпаци с чемширени китки, те сякаш идваха
от нашето минало и радваха хората.

Навремето и аз съм коледувал и зная песните,
но сега чух нова песен, която много ми хареса:

„Завило се вито хоро
вито хоро коледарско.
Вили са го два дни, три дни.
Вили са го, та превили.
Дане Коледа ле,
Дан Войвода мой Коладе.
От дол иде Дан Войвода
заби сабя сред хорото.
Пийна вино от ведрото
и поведе вито хоро,
вито хоро коледарско.
Дане, Дане Коладе ле.
Дан Войводо мой Коладе.“

Когато коледарите свършиха песента, баща
ми им даде банкнота от 500 лева. Майка ми
нахлузи вит кравай в сопата на един от
носачите. След това изсипа тепсията с орехи,
сушени сливи, круши и ябълки в торбата на
друг носач. За щедростта на баща ми един от
коледарите отговори с благослов.

Коледарите се низнаха из портите и песните
им се чуваха в съседната къща.

Майка ми и стрина отидоха в черква за
причастие. Аз си легнах, но не ми се спеше и се
зачетох в една много интересна книга.

Баща ми отиде в яхъра да нагледа конете.
След половин час се върна, отвори вратата на
стаята ми и радостно каза:

-Имаме гостенин! Коледно гостенче
пристигна! Калина роди жребче!

Станах, набързо се облякох и отидох в яхъра
да видя жребчето. То едва се държеше на краката
си. Баща ми го беше подсушил със стиска сено,
но майка му искаше да го „измие“ и го ближеше
с език.

Баща ми реши да го нахрани, пхна го под
нея и му насочи муцунката към вимето, но то,
глупавичкото, си дърпаше главата. Едва когато
му сложи едната цицка в устата, то лакомо
засука майчиното мляко.

-Е, как ще го кръстим сега, точно на Коледа
дойде?

-За това мисля и аз. Дядо ти викаше на Коледа
Божич. Да го кръстим Божидар! отговори баща
ми.

-Става! Божидар е хубаво име. Да се знае, че е
дар от Бога и то точно на Коледа.

Прибрахме се в къщи и дочакахме мама да се
върне от черковната служба. Тя също много се
зарадва на кончето.

Тържествената трапеза на самата Коледа се
слагаше у нас и винаги присъстваше
семейството на чичо ми.

По стара традиция, след коледните пости се
отговяваше.

Печеното свинско месо, нарязано на големи
късове и с много кромид лук вдигаше пара и
дразнеше апетита ни. Червеното искрящо вино
бълбукаше в зажадените ни гърла.
Тържественият обяд завърши с баница и
плодове.

Тази Коледа отпразнувахме като двоен
празник - раждането на Спасителя Христос и
раждането на жребчето Божидар.

Димитър Бойновски,
„Откраднат празник“,
изд. „Силоам Прес“, Русе, 1997 г.

Празници по повод 145-годишнината от рождението на Цанко Церковски

Есенните дни, посветени на Цанко Церковски, бяха наситени с множество културни и образователни прояви в продължение на цяла седмица. Началото им беше дадено на 13 октомври в къща-музей „Цанко Церковски“ с концертна програма, представена от ЦДГ „Атанас Неделчев“ - Бяла черква и ЦДГ „Слънце“ - град Павликени. 70 деца от предучилищна възраст участваха с изпълнения на стихотворения и песни по текст на Церковски. В къщата-музей беше подредена изложба от оригинални документи под наслов „На поета - слава!“ В късния следобед на деня във фойето на НЧ „Братство-1884“ - град Павликени беше открита документална и фотоизложба „Цанко Церковски живот и дейност“ - съвместна проява на ПГАТ „Ц. Церковски“ и къщата-музей. Учениците от ПГАТ „Ц. Церковски“ показаха знанията си във викторина за живота и дейността на патрона и за историята на своето училище, която се състоя в информационния център на читалище „Братство“ на 14 октомври. Следващия ден те посетиха в Бяла черква родната къща на поета, днес къща-музей и присъстваха на откриването на изложбата „Пътуване в света на Йовков“, с която Регионален исторически музей Добрич гостува на Исторически музей Бяла черква.

На 16 октомври 2014 г. ПГАТ „Ц. Церковски“ отбеляза патронния празник на училището с тържествено честване в читалищния салон в град Павликени.

В Бяла черква почетоха рождения ден на видния българин с поетично-музикален празник „Хубаво си, равно поле“ с участието на самодейни състави при НЧ „Бачо Киро-1869“ и учениците от началния курс на ОУ „Бачо Киро“ - Бяла черква.

Снимка: Живка Танчева рецитира стихотворението си, посветено на Цанко Церковски на сцената на НЧ „Бачо Киро-1869“

Ученици от СИП „Изобразително изкуство“ при СОУ „Цанко Церковски“ град Полски Гръмбеш гостуваха на музея в Бяла черква със свои художествени творби, които представиха в изложба и получиха грамоти. Те рецитираха стиховете, вдъхновили ги да нарисуват прекрасните си картини.

В празничните дни гости на Бяла черква бяха и двама писатели, свързани по различен начин с родното място на Цанко Церковски. Д-р Георги Николаев представи своите книги и спомени от Бяла черква от първите години на лекарската си практика преди 40 години. В съботния ден граждани и гости се събраха в читалището на творческата среща с писателя Йордан Хаджиев роден и израснал в Бяла черква, скътал дългогодишни спомени и чувства, събрани в последната му книга „То беше, що беше“, издадена от издателство „Абагар“ В. Търново.

С интересна среща на наследници от рода на Цанко Церковски в къщата-музей започна последният ден от честванията. Тук, в родния дом на своя дядо и прадедо, те оживено дискутираха и допълваха своето родословие.

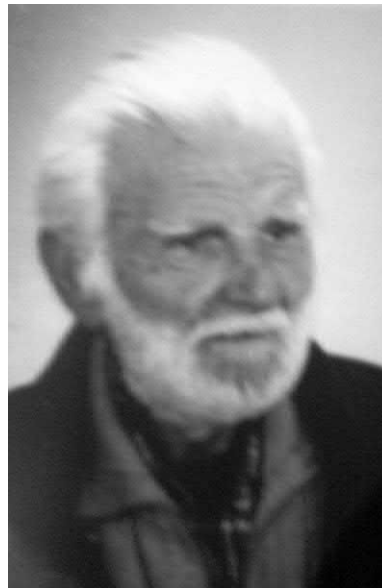
Кулминацията на празниците беше тържествената вечер на 18 октомври, когато бяха почетени живота и делото на Цанко Церковски като поет и писател, издател и редактор, общественик и държавник. Гости на тържеството бяха г-н Харитонов - зам.-кмет на Община Павликени и общински съветници, г-жа Надежда Иванова директор на ПГАТ „Ц. Церковски“, наследници на Цанко Церковски. Възпитаници на ПГАТ „Ц. Церковски“ изнесоха рецитал по стихове на поета, подготвен с помощта на преподавателя по литература г-н Иван Иванов, а ученици от СОУ „Бачо Киро“ - град Павликени изненадаха присъстващите с прекрасната постановка на пиесата „Луди-млади“ по мотиви на Церковски. Техни ръководители са г-жа Десислава Паунчева и г-жа Антоанета Петрова. Чудесните изпълнения на момчетата и момчетата от танцова формация „Люти чушки“ с художествени ръководители Анелия Данчева и Никола Личев допринесоха за приповдигнатото настроение и възбуждане на публиката.

Есенните дни, посветени на Цанко Церковски доказаха, че името му живее в паметта на поколения българи и има заслужено място в живота, историята и културата на България.

Анастасия Георгиева, град Бяла Черква

Земеделски светлини

На 27 октомври 2014 г. ни напусна Милчо Борисов Наков от гр. Кюстендил. Николапетковист, най-младият горянин от отряда в Осоговския балкан. Политзатворник в затвора край град Перник „Богданов дол“ и в град Шумен, концлагерист в лагера край Белене. Остана верен на Земеделския съюз до края на дните си.

НА МИЛКО НАКОВ

В туй тежко време
си жертва, Агнец!
Народът дреме ли дреме,
но ние ти носим Венец!

В някой Свят Свет
ти ще отидеш...
Един по един
ще отдадем обет
во веки! Амин!

Васил Калфов
9 ноември 2014,

Коледните камбани бият отново

Не ще да е само едно традиционно усещане очакването на Коледната нощ.

Тя възвести на човечеството раждането на Богочовека Исус Христос по волята на Отца.

Дойдат ли дните около Рождеството, нещо духовно, нещо мистично се носи из ефира, наред със звуците на „Тиха нощ, свята нощ“. Някакво приповдигнато настроение и опиянение сположда духовния мир на вярващия човек. Душата тържествува, мислите ни са отправени към небесния Отец и неговия син, към ослепителната сияйна светлина, която струи от небесата. Ние се прекланяме пред святото триединство, което стои в сътворението на цялата вселена. Венец и завършек на това сътворение е човекът, създаден по божествено подобие.

Всяко човешко същество в тези Рождествени дни отправя своите „космически антени“, своята признателност, любов, преклонение и възхвала към сина Божий, който бе разпънат на кръста, за да има вечен живот не за плътта, а за душата.

Никоя земна сила, никоя земна власт с насилие не може да накара милиарди хора на земята, през различни отминали епохи, да насочват очи и упование за спасение от погибел към Спасителя.

Ето защо в тези тържествени дни, изпълнени с любов към нашия Спасител, милиони камбани по цялата планета изпращат своето послание, диктувано от вярващите християни. Така е било, така е сега и така ще бъде до новото появяване на Исус Христос на земята, за да възвести, че е дошъл да изпълни волята на Отца му.

На никой земен не му е дадено да знае кога ще дойде този час.

Но дали Исус Христос ще прости страхотното грехопадение, в което е изпаднало съвременното човечество?

Последното видя за изминалото столетие изчадията на Сатанаил, така наречените материалисти/комунисти, социалисти и атеисти/ в каква морална и духовна криза хвърлиха съвременните човешки общества, предлагайки им една фикс идея, преклонение пред материалните блага и жълтия телец. Това бяха години, през които хиляди църкви са умишлено сринати или поругани. Стоотици хиляди християни, свещеници бяха или избити, или хвърлени в концлагери с непоносими садистични режими.

Днес човечеството „обира плодовете“ на това жестоко атеистично безверие и безумие, изразяващо се в лъжи, измами, безсрамие, агресивност, отчужденост между хората и алчност за трупане на милиарди, дори с цената на унищожението на планетата Земя, тоест нашия дом.

Дано идващите млади поколения видят гибелната същност на атеистичния материализъм и комунизъм, като отново влязат през отворените врати на Божията църква.

Коледните камбани отново бият и бодрият им звън се разнася по цялата Земя. Те ни подканят, те ни напомнят да сведем глави и се помолим чрез нашите сърца пред образа на Божия син, който понесе на разпятието нашето грехопадение и спасение за вечен живот.

Честито Рождество Христово и Новата година!

Петко Петков ЗгалеВСКИ

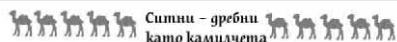
Издадена книга

През 2014 г. Йордан Борисов, председател на СПЗ, зарадва децата с нова книга - „Детелини“ - гатанки 155, като допълнено второ издание. Тя е резултат от дългогодишната му работа като учител и голямата му обич към децата. През учителските години той се привързва към децата с бащинска обич и им посвещава стихове и забавни гатанки. По този начин ги възпитава в големите добродетели - да обичат своята Родина и богатството на майчиния си език.

Ето една гатанка от книгата:

*Гдето и да идем -
в София и Видин,
дядо, баба, татко,
мама аз и батко,
всеки се завръща
в бащината*

Иван Селановски

ЗА ГРАЖДАНСКА ЗАСЛУГА

ЕПИГРАМИ

Кабинет с късмет

Жени и мъже -
от кол и въже,
но еднородни:
Грабители народни!

Куклен пехливанлък

Счепкват се уж яко
в парламента ни момците,
че на всеки Някой
дърпа му конците!

Вип брадър

Не само дип,
че не са ВИП,
но са май от тия -
ВИП по простотия!

Бедствия

Адът воден -
в градовете и селата;
адът Волен -
навсякъде в страната!

Бодил Розин

Коалиционно правителство

И без умствен багаж -
само да е наш!

Смъртта на политика

Дадоха му пост и власт
и не чу се вече неговият глас.

Кръчмарят

Благодаря на водата,
тя купи ми колата!

В парламента

Сред хора толкоз разни
има и с глави празни!

Прилика

Преди ни дяляха
на врагове и наши.
Сега пък - на бедняци
и наши богаташи!

Стоян Колдов

САТИРА

От двуличности ми писна

Днеска всеки лицемери
и със две лица живее.
Как тогава да намерим
честният човек къде е?

Аз доколкото разбирам,
всеки с две лица се ражда...
И със две лица умира
във неуталима жажда.

Всеки се стреми отрано
други някак да заблуди...
Обществото е раздрано
от двуличностните люде!

Дано Господ по-нататък
нови хора да изпрати,
да се възроди Земята,
а човекът да не пати!

Милчо Присадашки

Във връзка с отбелязване на 25 годишнина от началото демократичното развитие на България, държавният глава Росен Плевнелиев издаде укази, с които награди с орден „За гражданска заслуга“ първа степен 23-ма бивши дисиденти за приноса им за развитието и укрепването на гражданското общество, за развитието на демократичните институции и защита на човешките права. 12 от тях са удостоени с ордена посмъртно.

Сред носителите на ордена са Албена Антонова Велкова, Тодорка Радева Бобева, Евгения Цветкова Желева, Стефка Добрева Монова, Цонка Маринова Букурова и Вяра Георгиева /посмъртно/, които бяха сред учредителите на Движението за самозащита на Русе и на Обществения комитет за екологична защита на Русе. Тези дами бяха и сред организаторите на първите протестни демонстрации в България през 80-те години.

Ето и имената на останалите: Тодор Манолов Цанев, Петър Манолов Георгиев, Зейнеп Ибраим Келеш, Алфред Ернест Фосколо, Сабри Хюсеинов Искендеров, Георги Асенов Саръиванов, Благой Топузлиев (1946-2010), посмъртно, отец Димитър Амбарев (1944- 2014), посмъртно, Едуард Генов (1946-2009), посмъртно, Румяна Узунова (1936-1995), посмъртно, Стефан Вълков (1925 - 2012), посмъртно, Георги Заркин (1940-1977), посмъртно, Васил Узунов (1947-1994 г.), Костадин Събев (1930-2014 г.), посмъртно, проф. Йордан Тодоров (1920-1996), посмъртно, Димитър Влайчев (1942-1972 г.), посмъртно, Нури Адалъ (1922-2004), посмъртно.

Снимка: Церемония по награждаване с орден "За гражданска заслуга"

На церемонията по награждаването президентът Плевнелиев заяви, че "25 години след началото на демократичния преход, отдаваме заслужено почит и се прекланяме пред гражданската доблест, сила и мъжество на тези достойни българи, които не предадоха своя морал и човешко достойнство дори и в най-мрачните години на невиджани репресии." Той се обърна към лауреатите и близките на починалите с думите „Вие сте доказателство, че нито един политически режим, колкото и да си е повярвал, колкото и да е силен, не може да смаже с насилие и терор духовните сили и жажда на българския народ за свобода и човешко достойнство", като допълни, че "Въпреки всички нечисти опити за погаване на човешкия дух и порив за свобода, дори и в най-зловещите години на тоталитарния режим в България са живели хора, готови да жертват живота си в името на тези най-висши човешки ценности". Сред присъстващите бяха и двамата експрезиденти д-р Желю Желев и Петър Стоянов, които нееднократно са подчертавали в свои изказвания ролята и значението на българската съпротива срещу комунистическата тоталитарна система, която започва веднага след деветосептемврийския преврат, преминава през легалната опозиция, начело на която застава Никола Петков, а след неговата екзекуция продължава в лицето на сподвижниците му земеделците-николапетковисти, които са и гръбнакът на горянското движение. И президентът Плевнелиев, на свой ред заяви, че истината за съпротивата срещу тоталитарната държава трябва да се предаде и да се знае от следващите поколения и "да не забравяме нито за миг, че в името на правото ни днес да се наричаме европейски граждани, да пътуваме свободно, да градим съдбата си в едно отворено общество на свободни хора, мнозина преди нас са рискували и загубили живота си".

Сред 23-мата носители на отличието са и добре познатите на читателите на в-к „Литературно земеделско знаме“ Тодор Цанев и Костадин Събев.

И двамата отрано закърмени със земеделската идея,

Ордент „За гражданска заслуга“ е трети по старшинство в наградната система на Република България, заедно с ордентите „За военна заслуга“ и „Мадарски конник“. Учреден е със „Закон за ордентите и медалите на Република България“ от 13 юни 2003 г. (обн., ДВ, бр. 54/2003).

Награждаването с орден „За гражданска заслуга“ е прерогатив на Президента на Републиката. Съгласно чл.6 от Закона, "За гражданска заслуга" се награждават български граждани, които имат големи заслуги за развитието и укрепването на гражданското общество, за укрепване на демократичните институции и защита на човешките права и свободи, за принос и заслуги за отбраната, сигурността и обществения ред в Република България.

Ордент „За гражданска заслуга“ има две степени - първа и втора, с бяла лента с българския национален трибагренник. Първа степен на ордента представлява златен кръст, покрит с email, като лицевата страна представлява медальон с лъв и надпис "За гражданска заслуга", а на обратната страна е българският национален трибагренник с надпис "Република България", дъбови клонки с плодове между раменете на кръста; носи се на гърди. Втората степен на ордента е сребърен кръст.

и двамата скъпо платили за това, че са я изповядвали гласно във времена на терор и мълчание, и двамата творци, чието вдъхновение не бе пречупено и омърсено нито през годините на тоталитарната цензура, нито през годините на демократичната чалга.

В този брой в „Литературно земеделско знаме“ представя житейския и творчески път на Тодор Цанев, а в следващия брой очаквайте творчески портрет на художника-земеделец Костадин Събев.

Тодор Цанев е роден на 11 декември 1931 г. в с. Червена вода, община Русе. Произхожда от известна фамилия с участници в националноосвободителното движение. Неговият дядо, даскал Неделчо Колелов, е бил колега-учител и сподвижник на Тома Кърджиев. Тодор Цанев завършва Русенската мъжка гимназия. Пише стихове още като ученик. Заради дейността си като земсист и за участие в горянското движение е осъден на 20 години затвор, от които ефективно излежава 11 години. В същия процес, на 16 години затвор, е осъден и баща му Манол Цанев, с когото са заедно в затворите и лагера „Белене“. Както и при други поети-земеделци, страданията на затворническия живот изостряят сетивата и стават катализатор за създаването на прекрасни стихове. След освобождаването си, обаче, Тодор Цанев се насочва към точните науки. Дипломира се като машинен инженер и работи в Научноизследователския строителен институт (НИСИ) в Русе като технолог и главен проектант. След 10 ноември 1989 г. Тодор Цанев е един от инициаторите за създаването на СДС и пръв негов председател в Русе, както и първият кмет на града. Той остава верен и на земеделската идея обикаля целия окръг, за да възстанови дружбите на БЗНС-„Никола Петков“. Като градоначалник в най-горещото политическо време, той участва в най-острите сблъсъци, характерни за началото на прехода - окупациите на обществени сгради и Дунав мост, стачки, гражданско неподчинение и т.н. Благодарение на уравновесения си характер и толерантността си, той успява да проведе много реформи, полезни за обществото. Демонтира паметници и преименува улици и площади. Осигурява клубни помещения за всички партии, връща съда в Съдебната палата, настанява Общината в Партиения дом, а възрожденското читалище "Зора" в Дома на българо-съветската дружба. След напускане на общината Тодор Цанев продължава активната си обществена и творческа дейност. През 2002 г. издава стихосбирката „Открадната младост“, в която са включени както младежки стихове, писани в затвори и лагери, така и по-късни поеми, отразяващи житейските му възгледи, формирани в годините на демокрация. Член е на Съюза на писателите земеделци в България от 2005 г. Участва със свои произведения в сборниците „Детелина“, както и във в. „Литературно земеделско знаме“.

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

редактори:

Габриела Цанева
Иван Селановски
Кирил Назъров

контакти:

София, 1000,
бул. „Дондуков“ №38;

предпечат: gabrielle litzemedelsko_zname@mail.bg

интернет:

litzemedelskozname.free.bg
litzemedelskozname.blogspot.com
litzzname.blog.bg